

اِسْتِغْنَا

نومبر ۲۱

بجانبہ

۵ شباط ۱۳۲۴

مساعد بر موقع عهدهی احراز ایندیریه جگنی امید ایلرز . بوضورتله ۱۸۰۲
معاهده سنه متعلق مدعیات متقابله اورطه دن قالدیه یلیر . شونی علاوه ایده یم که
حکومت عثمانیه نك مطمح نظری اك زیاده طقوزنجی ماده در .

بشنجی ماده، که حکمندن اك زیاده مستفید اوله جق زلر ایدك ، وقوعات
مؤخره ایله مرعیتدن قالدینی آشکاردر . ذاتاً فرانسه ایله برابر اورویا دول
معظمه سنك امضالقلری پارس معاهده سی بيله تامیت ملکیه منری صریحاً تعهد
ایتمش ایکن اوزماندن بروملك عثمانینك نه قدر کوچولتدیکی معلومدر . معاهداته
شرائط مساعده درج ایندیرمك برهنرسه اوشرائطك ذوالنی انتاج ایده جك
احواله میدان ویرمامك دها بیوك برهنردر . قریم محاربه سنده قزاندیغمز موقعك
ضیاعنده کندی سوء اداره منك تأثیری اولمیدیغنی ، برلین معاهده سی اوزاقدن
اوزاغه کندیمز حاضرلمدیغمنری فصل ادعا ایده یلیرز؟ هله صوك زمانلرده ایش
كوج حکمدارله ملت اره سننده برباد برتفرقه ومحاصمه دن عبارت اولمشیدی .
ضعف خارجی بی تولید ایدن ضعف داخلیدر ، یوقسه متحد وکندی جرمنجه
قوی اولان برملت معتبره شان وشرقله یشاره یشابه یلیر . بلجیقاری، اسویچرملری
حتی موناقولری، آندورلری ، سان مارینولری بروجه استقلال یشاتان جامعه
عیسویتدن عبارت دکلدر، فضیلت سیاسیه، فضیلت علمیه کی سبیلدر ، سیاست
عالی اکلامق حسن تدبیر واداره ایله حرکت ایتمکدر .

ابن الضیا

کرتک رسومی

(بکن نسخه دن مابعد)

ممالك عثمانیه ده من القديم جاری اولان کرتک اصولنك تدقیقاتنه کیریشلمزدن
اول دولت عثمانیه نك منتهای کمالی عد اولنان قانونی سلطان سلیمان دورینه و آتی
تعاقب ایدن دور تدنییه قدر اولان احوال مملکتندن بحث ایتمك لازمه دن
کورلمشدر .

دور استيلا بالطبع هې محاربات ايله كچمش ايسه ده اولوقتك حكمنجه محاربه زمانزده اولدينى كې خرايت مملكتى مستلزم اولمىوب دشمندن اغتنام اولنان اموال و جزيه ناميله النان مبالغ، حرب اوغورنده اختيار اولنان مصارفه قات قات تقابل ايتديكندن معموريت مملكتك اك بيوك وسائطدن برى ايدى . قانون عدالت دى هر طرفده جارى و حكمران اولوب ودبعا الله اولان رعايانك محافظه حقوقنه بك زياده دقت اولندينى جهته كرك دولتك رعايى اصليسى و كرك ضميمه ممالك دولت عثمانيه اولان ديارلر اهاليلى دولته صوك درجه محب و صادق اولدقلىرندن داخل مملكتنده هيج ر غايه ظهور ايتمز ايدى و دولتده توسيع حدود مسلكنده بلا انقطاع دوام ايدر ايدى . لكن بو محاربات متواليه سببيله عنصر اسلام امور زراعيه و صنايعيه دن دور و بو كې شيلر رعايى خريستيانسيه محصور قالمشدر . بونلك مقدارى ايسه مملكت داخلنده لازم اوله حق محصولات و مضوعاتى يتيشدير مكه بيله كافى كلديكندن ممالك عثمانيه ترقيات زراعيه و صنايعيه دن محروم قاله رق محصولات و مضوعات اجنبيه يه عرض افتقار مجبوريتدن وارسته اوله مامشدر .

دور كالى تعاقب ايدن دور تدنيدم ايسه دولت كرك استرداد ممالك داعيه سنده بولنان اوستريا و مجارستان كې دولترك و كرك ممالك مفتوحه مزه كوز ديكمش اولان اعداى نوظهورك مهاجمانه قارشو محافظه حدود و حقوقه چالشمش ايسه ده دور كمالك تهيه ايتمش اولدينى سيئاتدن و از جمله عدالتك كسوفه اوغرامسندن طولاني تداركات سفره لايفى وجهله اجرا ايديله مديكى جهتهله او وقته قدر رايث عثمانيه رفيق اوله كالان ظفر طرف اعدايه انتقال ايتمشدر . بو احوالى مصور اوله رق تاريخ جودتك دردنجى جلد ينك ۲۶۶ نجى صفحه سنده مصادف نظر مطالعه من اولان فقره تنوير بحثه مدار اوله جفتدن بوجه آتى عينا نقل و ترتيب اولور :

« تداركات سفره نك قولايقله اكالى ممالك دولت اثار عمار و امنيت ايله « مالا مال و رعاي و برايمسترخ البال اولوبده تكاليف سفره و واردات سارهنك

« کندولرندن زحمتسزجه تحصيلنه و نتیجه نصرت و ظفرک استحصالی تعظیم
 « لامرالله و شفقت علی خلق الله مقدمه لرینه رعایت و ودیعه الله اولان فقرای
 « رعیتی صیانت برله شرائط قضیه عدالتک تکمیلنه موقوف اولدینی حالدہ بر
 « مدتیبرو مظالم و تعدیات حدی تجاوز ایلدیکندن ممالک دولت علیه اولان
 « رعایانک اکثری پریشان و تارک دیار و اوطان اولملریله ممالک خراب و اشیانه
 « بوم و غراب اوله رق دولت علیه تدارک اسباب سفریه دن عاجز و صورت
 « ظفردن محروم قالمشدر . ممالکک بو درجه لرده خرابی یالکیز حرکات
 « عسکریه دن اولیوب بلکه اعیان مملکت و قضات و نواب و مأمورین سائر
 « تکلیف سفریه نک بر قاچ قاتی کندولری ایچون فقرایه توزیع و جبراً و قهرآ
 « تحصیل ایلدیکلرندن و مظالم سائرده نانی ایدی .

« وزرادن برینه بر ایالت توجیه اولندقدہ رسمی جائزدهن بشقه صدر اعظم لره
 « و سائر لره دخی بر آزشی تقدیم ایتلمری معتاد اولوب جسیم ایالتلردن ضربخانه
 « ایچون دخی بر مقدار شی النوردی . حالبوکه والیر صیق صیق عزل اوله رق
 « بر ایالت بر سنده ایکی و بعضاً اوچ دفعه برندن دیکره تحویل و توجیه
 « قبول ایتمکه ووزرا روم ایلیدن اناطولییه و اناطولیدن روم ایلییه نقل اوله رق
 « یول مصرفلری دخی حددن افزون اولمقله مستغرق دیون و اکثرینک حالی
 « دیکر کون اولدیفندن اعمار مملکت و ترفیه رعیت خصوصی خاطر لرینه بیله
 « کلیوب همان مصرفلری چیقارمق و ممکن مرتبه حاللرینی تسلیم ایلمک داعیه سیله
 « فقرانک اللرنده کنی الدقلرندن صکره املاک و حیواناتی دخی صاندیررلر
 « و اعیانلقلری بیع ایله اعیانلرک ظلملرینی ترویج ایدوب انلر دخی بر طرفدن
 « فقرای صویارلر ایدی .

« اعیانلرک ظلملری بو وجهله حددن اشوب اساطین دین قویم اولان
 « علمای اعلامک دخی بین الناس حق و عدل اوزره فصل دعوی ایتک و سائر
 « مأمورینی دخی بو یوله چکمک فریضه ذمتلری ایکن بر وقتدن برو مناصب
 « علمیه اصحابنک کیمی درس عادتده مستخدم و کیمی نااهل اولدقلرندن و جهات

« سارهدن طولایی بالذات منصب لرینه کیتیمیه رک ماهیه ایله انا به ایتمک عادت اولوب
 « بر طاقم جهله ناس دخی تغیر کسوه و لباس ایله طریق قضایه داخل و بو
 « تقریب ایله جسم نیابتلره نائل اوله رق مساند شریعت غرابی تلویث ایلدکلرندن
 « بشقه سنده بر قاچ دفعه فقرایه توزیع اولنان سالیانه نك دفتر ایچیه سی نامیله
 « بر چوغنی اخذ و استخلاص و سار محصولات فغرابی برر درلو شیکه مکر
 « ایله اقتناص ایستکلرینه قناعت ایتمیوب شهر کتخدالرینک انتخاب و نصی
 « خصوصنه دخی مداخله ایده رک خرج حجت نامیله بر خیلی ایچیه الوب انلر
 « دخی و یردکلرینی اهالیدن مع زیاده الورلر ایدی . »

ایشته بر طرفدن محارباتک تبادی و دیگر طرفدن عدالتک کسوفه اوغرامسندن
 طولایی مظالم و تعدیات التنده زبون قالان رعایای دولتک حال پرملاندن بالاستفاده
 دولتی ضمه دوشه ره رک بوصورتله مقاصد استیلاجویانه لرینه قولایلقله نائل اولمق
 ایچون رعایایی افساددن بر آن خالی قلامش اولان اعدانک یارمغیله داخل مملکتده
 اختلالاتک دوام ایدوب کیتیمی یوزندن مملکت دائمی بر حال اغتشاشدن
 قورتیله مامش و زراعت و صنایع ترقی ایده جکی رده کیتدکجه تدنی ایتمشدر .

وکلائی دولت ایسه عدالتک استقراری ایله شکایات رعایانک اسبابی رفع
 ایله برابرلری ترفیه ایچون اسباب و وسائط عمرانیه به توسل ایده جک زراعت
 و صنایعک ترقیسی و بوسایه ده تجارت خارجییه نك توسیعی و آنک ضمننده ثروت
 ملییه نك تزیدی چاره لرینه باقه جق ایکن بالعکس بر طاقم و اهمه ره دوشه رک داخل
 مملکتده قحط و غلا ظهورینه و از جمله پایتخت سلطنت سزیه نك ذخیرسز قلمسینه
 میدان و یرمأمک ایچون بر طرفدن ذخیره ، پنبه ، رشته پنبه ، مشین ، بال مومی ،
 سختیان ، کون ، قیون دریسی ، زفت ، کوکورت ، پیانگی ، روغن ، زیت ، نحاس ،
 کرباس کی مواد ایله سفاسنک اخراجی تحت ممنوعیته الهرق اخراجات مملکتی
 تحدید و آئیده ذکر اولنه جنی اوزره اجانبه کلیدی کوزل پک چوق امتیازات
 بخش ایتمک صورتیله ده ادخالاتی تکثیر ایچون الدن کلیدی قدر چالشمشلر درر .
 اولوقت وکلاسنک بوکی امور و خصوصات حقنده کی فکرلری نه مرکزه

اولدینی ، بر تجارت معاهده نامہ سی عقدی ایچون ۱۱۹۳ سنہ سندہ باب عالی یہ مراجعت ایتمش اولان اسپانیا ایلچیسنہ ، رئیس الکتاب سلیمان فیضی افندیکنک « دولت علیہ تجارتک وجود وعدمنی مساوی عایدی » دیسیلہ ثابت اولہ جغندن بوخصوصہ فضلہ سوز سویلمکک حاجت یوقدر . توضیح موضوع ایچون عل طریق الاستطراد سراولتان بومقدماندن صکرہ اصل بختمزہ نقل کلام اولنورہ :
داخلی کرکار یاخود تجارت داخلہ

ممالک عثمانیہ دہ رسم کرک زمانمزدہ اولدینی مثللو امتعہ دکل صاحبکنک دین ومذهب وتابعیتہ نظراً استیفا اولنقدہ اولدینی کبی ساحل وحدود بویلرندن بشقہ ہر شہر وقصبہ دہ کرک دائرہ لری وار ایدی . سواحلدہ بولسان دائرہ لری سواحل ، حدود بویندہ بولنانلرینہ حدود واورتہ یزلردہ بولنانلرینہ دہ قرہ کرک لری تسمیہ اولنور وبوکرک دائرہ لری طوغریدن طوغریہ دہ دولتجہ اداره اولنیوب طالب لری عہدہ سنہ حالہ ایدلیدکنندن رسم کرک مطرداً دکل ملتزم لریکنک منفعتہ کورہ نقصان ویافضلہ النور ایدی . ممالک عثمانیہ محصولی اولہ رق اہل اسلام تجاری طرفندن جلب ایدی لان اشیا دن یالکز یوزدہ درت وتبعہ خرسیانیہ نک کتیر دکلری اشیا دن یوزدہ بش رسم کرک وبوندن بشقہ مصدریہ (استہلاک) واحتساب وبعض امتعہ دہ دہ رسم بدعت ، رخصتیہ ومروریہ کبی رسومات قدیمہ استیفا اولنقدہ ایدی .

خارجی کرک لری بختشدہ بیان اولنہ جفی اوزرہ مقدما تبعہ اجنبیہ ممالک عثمانیہ داخلندہ اختیار اقامتہ مأذون اولیوب بونلرہ یالکز مملکتلرندن کتیر دکلری اشیا یی طوپدن فروخت ایتمکک وممالک عثمانیہ محصولاتندن اخراجی ممنوع اولیانلرینی الوب کندو دیارلرینہ کوتورمکک مساعدہ ایدلش اولدیغندن بونلر تجارت داخلہ ایلہ اشتغال ایدہ مزلر ایدی . لکن مرور زمانلہ فرجہ بولہ رق داخل مملکتدہ یراشمکک موفق اولدقدن بشقہ عہودعتیقہ احکامی ایلرویہ سورہ رک تبعہ عثمانیہ نک ایفاسیلہ مکلف اولدقاری تکالیف عرفیہ یی ایفا ایتمکسزین تجارت داخلہ ایلہ دہ اشتغالہ باشلامش اولدقلرندن وبواسیہ خزینہ دولتجہ

ضایعاتی مستلزم اولدیفی کبی تبعه عثمانیه نك ده تجارتی دوچار تعطیل ایتمش اولدیغندن بونلرک تجارت داخلیه ده رعایای دولت علیه دن اولان تجار ایله سیان طوتلمسی ۱۲۱۷ سنه منده نظامه ربط اولمشدر . بونی مؤید اوله رق تاریخ جودنك یدنجی جلدینك ۲۴۹ نجی صحیفه منده کوریان فقرات بروجهاتی عیناً نقل ودرج اولنور :

« دول اجنبیه تبعه سنك ادخالات و اخراجاته ویره جککری رسم کمرک
 « عهدنامه لرده مصرح اولوب اما محصول بلده اوله رق برمحلدن محل اخره نقل
 « و فروخت ایله اجرا ایتدککری تجارت داخلیه ده تبعه دولت علیه ایله مساوات
 « اوزره رسم ویرملری لازم کلور ایکن اجنبیلر بونده دخی تجارت خارجیه کبی
 « یالکیز عهدنامه لرده مصرح رسم کمرکی ووروب مقدا اجنبیلرک ممالک محروسه ده
 « تجارت داخلیه لری جزئیات قیلندن اولمسیله بوکاچندان اهمیت ویرلمز ایدی .
 « لکن بواوانده تبعه اجنبیه نك تجارت داخلیه ایله اشتغاللاری تکرر ایتدیکندن
 « و تبعه دولت علیه تجارت داخلیه لرنده ائلردن : یاده رسملر ویره کلوب بومساوا
 « تسزلق ایسه تبعه دولت علیه نك تجارتی اخلال و تعطیل ایلدیکندن تبعه
 « اجنبیه بوندن بویله ممالک محروسه ده ایده جککری تجارت داخلیه لرنده عینیه
 « رعایای دولت علیه اولان تجارک ویردککری کمرک و سائر رسومی اعطا
 « ایلملری اشبو ۱۲۱۷ سنه می اوائلنده نظامه ربط اولنهرق مقام ریاستدن
 « سفارتلره رسمی تقریرلر ویرلمشدر »

بونک اوزرینه تجار اجنبیه طرفندن داخل مملکتده اشترا اولنه حق اشیانک
 اسکله یه وصولنده قیمت رایجه سندن یوزده طقوز آمده و سفینه لره تحمیلنده
 یوزده اوچ رقیه النسی تقرر ایتمش ایسه ده تجارت داخلیه ده رعایای دولت
 علیه نك ایفا ایتدککری رسوم یوزده طقوزدن دون اولدیفی جهته تبعه اجنبیه دن
 بولنان تجارک اکثری محصول بلده اوله رق جلب ایتدککری اشیایی تبعه دولت
 علیه دن بولنان تجار معرفتیه کمرکنندیرمک کبی برطریق صائمش و بوايه کمرک
 وارداتجه ضایعاتی موجب اولمش اولدیغندن ۱۲۵۴ سنه هجریه منده فرانسه ایله

عقد اولسان معاهده تجاریه ده بالعموم یوزده طقوز آمده و یوزده اوچ رقیه
آلمسی تصریح ایدلمشدرکه ایشته تاریخ مذکور دن صکره رسم کمرک صاحب
امتعیه دکل، امتعیه نظراً استیفا و بصورتله کمرک حقنده معامله متساویه اجرا
ایدلمسنة ایدار اولمشدر .

بوراده معاهده مذکوره ایجاباتندن اولق اوزره امتعه واشیای داخله ایچون
«ایلك دفعه اوله رق تنظیم اولنش اولان تعرفه دفتری تعریف اولسان امتعه
«واشیانك اسامیسنه کوره و حروف هجا ترتیبی اوزره یاپلدق دن بشقه امتعه
«واشیای مرقومه نك بری دولت علیه تعرفه سی و دیگرى ممالك محروسه شاهانه
«محصولی ناملری تحتنده اوله رق ایکی قسمه ایرلش واشیای معرفه نك اولزمانکی
«قیمت رایجه لرندن یوزده اون الی مصرف تنزیل اولندق دن صکره هر امتعه
«وارزاقك قنطار، قیه، عدد، طوپ، اندازه کی موازن ايله حساب ایدلمش
«اولان رسم کمرکری، اسملری آلتلرینه ترقیم اولنش اولدینی حالد ۱۲۵۶ سنه
«هجریه سی اواخرنده اولبابده قلمه النش اولان اون درت بندی شامل برقطعه
«تنبیه نامه ايله برابر مطبعه عامروده طبع اوله رق کمرک اولان محللره ایصال اولنش
«وتعرفه ده رایجه براغلمش اولان و یاخودیکیدن ظهور ایدن اشیانك رسم کمرکری
«نصل حساب اولنه جنی ده مذکور تنبیه نامه ده کوسترلمشدر. (۱)»

برقاج سنه صکره قره کمرکری الفا اوله رق داخل مملکتده صرف و استهلاک
اولنق اوزره مملکتک برلیانندن دیگر برلیاننه ادخال ایدیلان محصولات و مضوعات
معرف ایهه تعرفه موجبنجه دکل ایهه قیمت رایجه سندن مصرف نامیله یوزده
اون بعدالتنزیل یوزده سکر رسم کمرک استیفا سنه قرار ویرلمشدر. عین زمانده
دخی طشره رایجی ايله استانبول رایجنده فرق و تفاوت کلی اولدینی کی ولایاتده
دخی هر محلك رایجی یکدیگرندن فرقلی اولدینی جهتله تعرفه دفترنده مندرج
قیادتن رسم کمرک استیفا سنده برنسبت عادلّه کوزه دیله مدیکندن صرفیات داخله
اشیانك تعرفه دن چیقاریله رق کافی السابق قیمت رایجه لرندن یوزده سکر رسم

(۱) مرحوم سلیمان سودی افندیك دفتر مقتصدندن اقتباس اولمشدر .

كرك النمسنه و تقدير قيمت خصوصندن طولاني كرك مأمورلريله اشيا صاحبي بنينده براختلاف ظهور ايديكي تقديرده تقديرينه عينا اشيا قبول و مواد اصليه سندن رسم كرك استيفا اولنان مضوعا دن دخي درجه تحول اعتباريله صورت متفاوتده يوزده ايكي، درت، والقي رسم كرك استيفا ايدلسنه قرار و يرلمشدر .

صرفيات داخليله اشيا سنك قيمت رايجه سندن برمنوال مشروح النان رسم كرك كن طولاني صنايع محليه ؛ عطالت كلديكي وفانده دن زياده مضرت كورلديكي تحقيق اتمسيله بوندن يدي سكر سنه مقدم مذكور رسم الفا اولنه رق يالكر تجهيزات عسكريه نظارتنه عائد اولمق اوزره يوزده ايكي رسم استيفاسي تقرر ايتمشدر .

خارجي كركلر و ياخود تجارت خارجيه

تجارت خارجيه مركز احوال تاريخيه سني برى فتح قسطنطينيه تاريخندن ۱۲۵۴ سنه هجريه سنه و ديكرى تاريخ مذكور دن زمانمزه قدر ممتد اولمق اوزره ايكي دوره ايرمق و اول وجهله سوق كلام اتمك مناسب عدا اولنور .

برنجي دور اثناسنده تجارت خارجيه من جتتمكان فاتح سلطان محمد حضرتلري طرفندن و نديكلورله احسان و سكره دن سلاطين عظام حضراتي طرفندن تصديق و توسيع ايديلان و كيت كيده [قايه تولا سيون] عهد عتيقه نامي الان امتيازات تجاريه و ايكنجي دور طرفنده كي تجارت خارجيه من دخي اك اول فرانسه و متعاقباً دول ساره ايله عقد اولنان معاهدات تجاريه مستنددر .

عهد عتيقه دولت عليه، بيزانس امپراطور لغندن ميراث قلمشدر . قرون وسطاده روما ايله بيزانس امپراطور قلري بنينده موجود اولان شدت بغض و عداوت سببيله لاتينلر ك بيزانس ممالكنه كيدوب كللري پكده تحت امنيتده دكل ايدى . لكن ايكي مملكت اره سنده محصولات و معمولات مبادله سي ضروري اولمسيله روما امپراطور لفي بيزانس ممالكنه برى تجارت كيده جك اولان تبعه سنك امنيت جان و ماللرني محافظه بيزانس امپراطور لغندن يك چوق امتيازات استحصال ايتمشدر . حتى بيزانس امپراطور لر نندن، اهل اسلامك مهاجمانه قارشو لاتينلر ايله اتحادي التزام ايدنلر، آنلره اودرجه واسع بر مقياسده امتيازات و ير مشلردر كه

لايتنلر بوسايده يالكز قسطنطينه شهرينك دكل قره دكر و آق دكر سواحلنك
 بتون تجارتی الارينه پکیر مشلر ایدی. تبعه عليه ايسه — بوکون کال تأسف
 ايله کوردلیکی وجهله — تجارت خصوصنده اجانبه رقابت ایدمیوب تجارت
 داخلیه و خارجیه لری هیچ مثابه سنه تنزیل ایتمش و فقر و ضرورتلری دخی صوک
 درجهیه و ارمش و بو حال قسطنطنیه نك فتیحی زمانه قدر او یله جه دوام ایتمش ایدی.
 فتحدن صکره تازمان سعادتدن پرواستیفای رسوم خصوصنده ممالک اسلامیه ده
 جاری و مرعی اوله کلان اصول و قواعد بالطبع بوکره فتح ایدیلان ممالکده ده
 موقع تطبیق و اجرایه وضع اولنه رق اهل اسلامدن ربع عشر، اهل ذمتدن
 نصف عشر و اهل حربدن یعنی اجنبیدن تام عشر اولقی اوزره رسم کمرک
 النسنه مباشرت ایدیلانجه تبعه عثمانیه کیش بر نفس آلمشیدی. بیزانس زماننده
 الارندن قاجیر مش اولدقلری تجارتی بوسایده استرداد ایتمش بولنیور ایدی،
 امور و معاملات تجاریه بی الارنده جمع ایتمش اولدقلرندن تجارتلری یوماً فیوماً
 ترقی ایتدیکی حالده اجانبک تجارتی تدنییه یوزطوتمش ایدی. و نذیکیلر
 بوساوا تمزلقدن طولانی تجارتلرینک بوسبوتون محو اوله جفنی کورنجه فاتح سلطان
 محمد حضر تلیرنه مراجعتله بوساوا تمزافک رفی ايله تجارت خصوصنده لایتنلرک
 تبعه عليه ايله سیان طوتمسفی استرحام ایتمشلر ایدی. خاقان مشارالیه حضر تلیری
 دخی عدالته درکار اولان رعایتلرینه مبنی مسئوللریخی اعااف ايله بونلره بر امتیاز
 احسان و ممالک محروسه یه کتیر دکاری والوب کوتوردکاری متاعدن یوزده بش
 رسم کمرک النسنی امر و فرمان بیور مشلر ایدی. ایشته عهد عتیقه نك الاسکیسی
 بوا امتیازدر.

باب عالی ترجمه او طه سی سر خلیفه سی

قسطنطن

(مابعدی وار)

دیون عمومیه من

دور استبداد رجالنک تیرلوث و تخریبانه اک زیاده هدف اولان مالیه مرکز